

3.1 Faigheann údaráis áitiúla cuid mhór dá gcostiú bliantúil ó réimse ranna agus gníomhaireachtaí rialtais láir (féach Fíor 3.1). Is é príomhchuspóir na tuarascála seo breac-chuntas a thabhairt ar na cistí a shreabhann ó fhoinsí rialtais láir, agus tríothu araon, chuig údaráis áitiúla agus ar na cuspóirí ar soláthraíodh na cistí lena n-aghaidh.

The diagram illustrates the flow of funding from various sources to the Údaráis Áitiúla (Local Authorities). The funding sources and their amounts are as follows:

- Cáin mhaoine áitiúil** (Local Property Tax): €482 milliún
- Tobhaigh chomhshaoil** (Community Grants): €9 milliún
- An Ciste Rialtais Áitiúil^a** (Local Government Fund): €1,365 milliún
- Bonneagar Iompair Éireann** (Irish Transport Infrastructure Fund): €429 milliún
- An tÚdarás Náisiúnta Iompair** (National Transport Authority): €546 milliún
- Fiontraíocht Éireann** (Irish Finance): €713 milliún
- Vótaí eile** (Other Votes): €319 milliún

The total funding is distributed to the **Údaráis Áitiúla** (Local Authorities) through the following channels:

- Vóta 34: Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht** (Vote 34: Housing, Local Government and Heritage): €1,056 milliún
- Vóta 31: Iompar** (Vote 31: Transport): €546 milliún
- Vóta 32: Fiontar, Trádáil agus Fostaíocht** (Vote 32: Enterprise, Trade and Employment): €713 milliún
- Vótaí eile** (Other Votes): €319 milliún

The total funding is distributed to the **Údaráis Áitiúla** (Local Authorities) through the following channels:

- Vóta 34: Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht** (Vote 34: Housing, Local Government and Heritage): €1,056 milliún
- Vóta 31: Iompar** (Vote 31: Transport): €546 milliún
- Vóta 32: Fiontar, Trádáil agus Fostaíocht** (Vote 32: Enterprise, Trade and Employment): €713 milliún
- Vótaí eile** (Other Votes): €319 milliún

Nóta: a B'fhéidir nach ionann an sreabhadh cistiúcháin chuig an gCiste Rialtais Áitiúil agus uaidh araon in aon bliain ar leith, agus tagann athruithe ar iarmhéideanna an Chiste Rialtais Áitiúil ag deireadh na bliana dá bharr sin.

Aistrithe ón rialtas láir

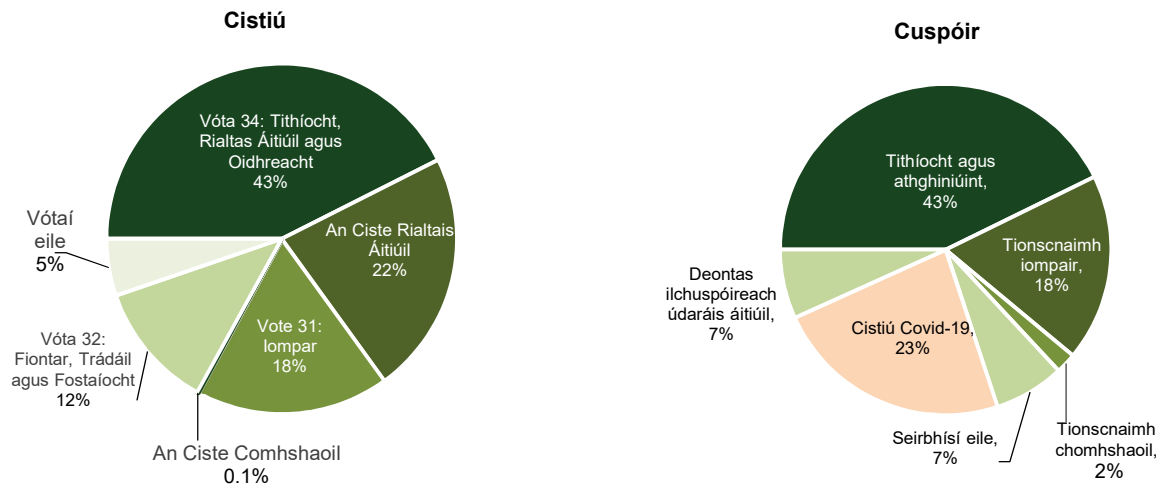
- 3.2** In 2020, b'ionann an cistiú iomlán a sholáthair an rialtas láir d'údaráis áitiúla agus €6.08 billiún — rud ar mhéadú 46% é ar an €4.17 billiún a soláthraíodh in 2019.¹ Ba é ba phríomhchúis leis an méadú €1.91 billiún ná costais a bhain le Covid-19 (€1.42 billiún). Bhain méaduithe suntasacha eile le tithíocht agus athghiniúint (€0.21 billiún) agus bóithre (€0.23 billiún).
- 3.3** Bailíonn na Coimisinéirí loncaim cáin mhaoine áitiúil (CMÁ) agus íocann siad na fáлтаis go díreach leis an gCiste Rialtais Áitiúil. Bainistíonn an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (an Roinn) an Ciste, agus leithdháileann sé cistiú CMÁ ar údaráis áitiúla aonair trí úsáid a bhaint as foirmle chasta cistiúcháin. Tugtar achoimre in larscríbhinn 3A ar an gcistiú CMÁ a eisíodh in 2020.

Cistiú rialtais láir a úsáid

- 3.4** Is féidir cistiú a fhoinsítear ón rialtas láir agus a chuirtear ar fáil d'údaráis áitiúla a ghrúpáil isteach i sé chatagóir fairsinge cláir (féach Fíor 3.2) — Tá miondealú mionsonraithe ar chistiú leagtha amach in larscríbhinn 3B.

¹ Áirítear ann gach aistriú sainaitheanta os cionn €1 mhilliún. D'fhéadfaí go mbeadh aistrithe ní ba lú eile ann nár cuireadh san áireamh iad.

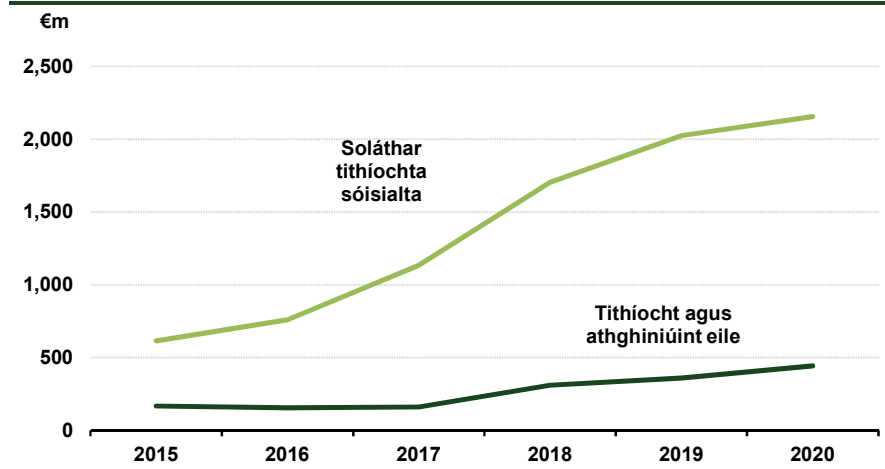
Fíor 3.2 Cistiú rialtais láir d'údaráis áitiúla, de réir foinse agus cuspóra, 2020

Foinse: Anailís ó Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Tithíocht agus athghiniúint

Fíor 3.3 Sreabhadh cistiúcháin rialtais láir chuig údaráis áitiúla lena infheistiú i dtithíocht agus in athghiniúint, 2015 go 2020

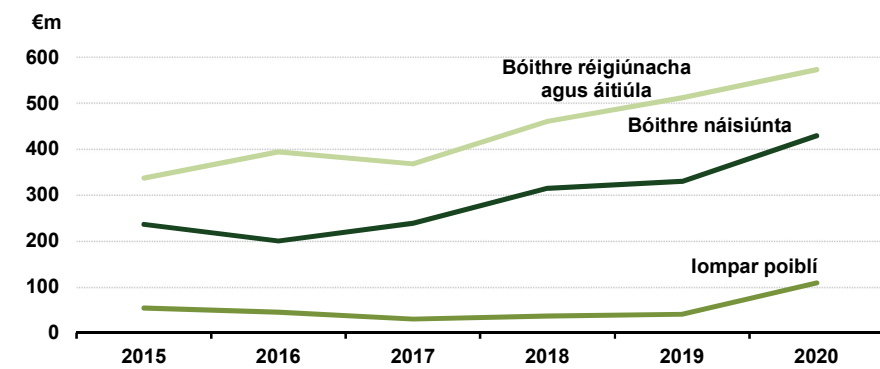
Foinse: Iarscríbhinn 3B

3.5 Cuireann an Roinn formhór an chistiúcháin ar fáil do chaiteachas údaráis áitiúil ar thithíocht agus athghiniúint — meastar gur sholáthair an Roinn 97% de in 2020. Úsáideann na húdaráis áitiúla an cistiú le haghaidh na gcuspóirí seo a leanas

- stoc tithíochta sóisialta a sholáthar (a bhainistíonn údaráis áitiúla nó comhlachtaí tithíochta ceadaithe) agus réimse tacaí eile tithíochta, an íocaíocht cúnamh tithíochta (HAP), an scéim cóiríochta cíosa (SCC) agus cóiríocht do dhaoine gan dídean san áireamh
- feabhas a chur ar aonaid reatha tithíochta údaráis áitiúil agus deontais oiriúnaithe a sholáthar do dhaoine breacaosta agus daoine faoi mhíchumas.

Infheistíocht san iompar

Fíor 3.4 Cistiú rialtais láir d'údaráis áitiúla do bhonneagar iompair, 2015 go 2020

Foinse: Iarscríbhinn 3B

Fíor 3.5 Infheistíocht san iompar, de réir eagraíochta agus ról

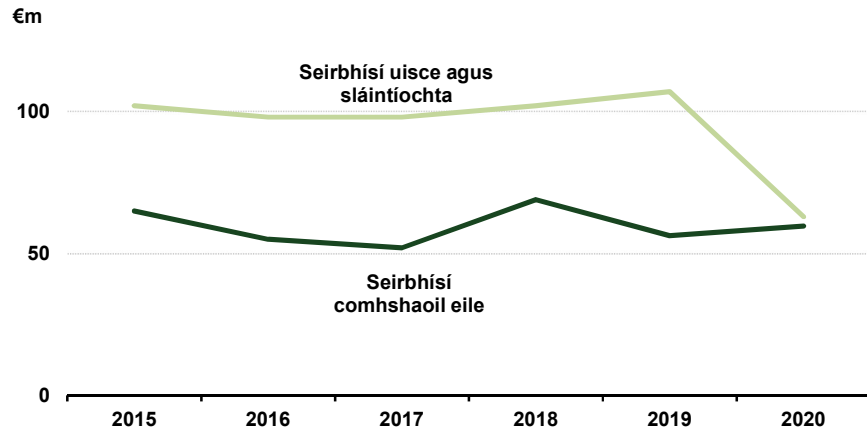
Eagraíocht	Méid cistiúcháin €milliún	Ról
An Roinn Iompair	546	cistiú a sholáthar go díreach d'údaráis áitiúla chun cothabháil a dhéanamh ar bhóithre réigiúnacha agus áitiúla
Bonneagar Iompair Éireann ^a	429	- bóithre náisiúnta a fheabhsú agus a chothabháil - údaráis áitiúla a úsáid mar a ghníomhairí chun tionscadail bóithre náisiúnta a sholáthar, agus caiteachas a chur ar fáil tríothu
An tÚdarás Náisiúnta Iompair ^a	109	- údaráis áitiúla a chistiú chun feabhas a chur ar an gcóras iompair phoiblí - i measc na gcuspóirí tá teacht níos fearr ar an iompar poiblí i measc daoine breacaosta, sruthanna feabhsaithe tráchta, níos mó bealaí do rothaithe agus coisithe agus rochtain níos fearr do bhusanna agus tacsaithe
An Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail	11	cistiú a chur ar fáil chun tabhairt faoi oibreacha feabhsúcháin ar bhóithre neamhphoiblí i gceantair thuithe agus ar bhóithre ar oileáin amach ón gcósta

Foinse: An Roinn Iompair agus an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

Nóta: a Oibríonn Bonneagar Iompair Éireann agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair faoi choimirce na Roinne Iompair agus na Roinne Forbartha Tuaithe agus Pobail.

Tionscnaimh chomhshaoil

Fíor 3.6 Cistiú rialtais láir d'údaráis áitiúla do thionscnaimh chomhshaoil, 2015 go 2020

Foinse: larscríbhinn 3B

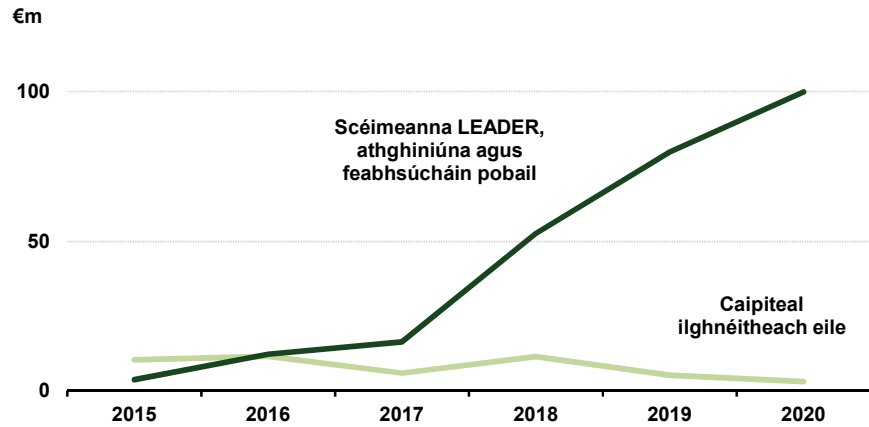
3.6 Áirítear le cistiú do thionscnaimh chomhshaoil in 2020

- cistiú €31 mhilliún d'oibreacha faoisimh ó thuilte a chuir Oifig na nOibreacha Poiblí ar fáil do 29 n-údarás áitiúla
- cistiú €26 mhilliún do chlár bhainistíochta dramhaíola, lenar áiríodh €12 mhilliún maidir le líonadh talún a réiteach.

3.7 Baineann an laghdú suntasach ar chistiú do sheirbhísí uisce agus sláintíochta in 2020 le cistiú ón gCiste Rialtais Áitiúil, arbh ionann é agus €47 milliún in 2019 ach nialas in 2020. Cuireadh an líne cistiúcháin sin ar fáil ó 2014 go 2019 in ionad rátaí tráchtála a ghearr údaráis áitiúla maidir le saoráidí Uisce Éireann atá suite ina limistéir. Cuireadh stop leis na híocaíochtaí cúitimh ón gCiste Rialtais Áitiúil ó Eanáir 2020 nuair a d'éirigh Uisce Éireann inráitáilte.

Cláir chaipitil ilghnéitheacha

Fíor 3.7 Cistiú rialtais láir d'údaráis áitiúla do chláir chaipitil ilghnéitheacha, 2015 go 2020

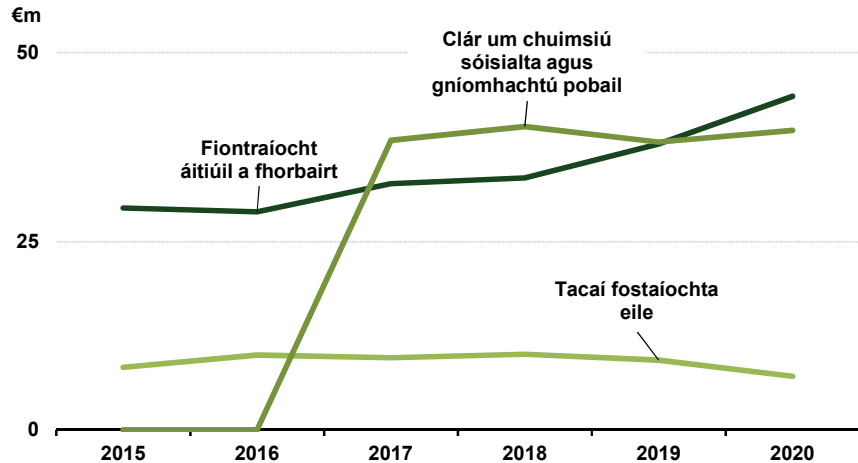
Foinse: larscríbhinn 3B

3.8 Cuireann an rialtas láir cistiú ar fáil do chláir chaipitil ilghnéitheacha faoina dtugann údaráis áitiúla — tháinig méadú ar an gcistiú ó €14 mhilliún in 2015 go €103 mhilliún in 2020. Chuir an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail an cistiú go léir ar fáil in 2020 agus áiríodh leis

- €38 milliún do chlár LEADER
- €30 milliún d'athghiniúint tuaithe
- €20 milliún d'athghiniúint bailte agus sráidbhailte.

Scéimeanna fostaíochta

Fíor 3.8 Cistiú rialtais láir d'údaráis áitiúla do scéimeanna fostaíochta, 2015 go 2020

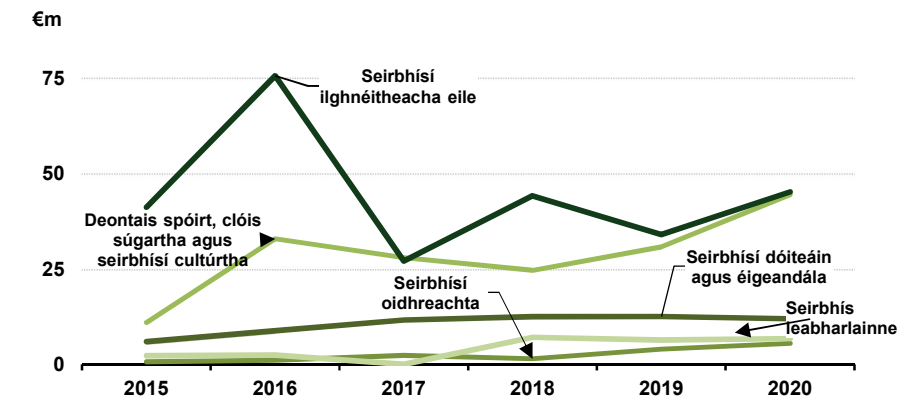
Foinse: Iarscríbhinn 3B

3.9 Áirítear le cistiú do scéimeanna fostaíochta in 2020

- cistiú €44 milliún (€38 milliún in 2019) a sholáthair an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, trí Fhiontraíocht Éireann, don chlár forbartha fiontraíochta áitiúla a soláthraíodh trí oifigí fiontar áitiúil (OFÁna) — cuireadh €11 milliún ar fáil don fhoireann agus do chostais riaracháin OFÁna agus soláthraíodh €33 milliún do chúnamh deontais, oiliúint agus meantóireacht, agus tacaí a bhain le Brexit
- cistiú €40 milliún (€38 milliún in 2019) a sholáthair an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail maidir leis an gClár um Chuimsiú Sóisialta agus Gníomhachtú Pobail (CGISP), rud a bhainistíonn Pobal agus a gcomhchistíonn Ciste Sóisialta na hEorpa é — tá mar aidhm ag an gclár sin tacú le daoine aonair faoi mhíbhuntáiste trí thacaí foghlama agus margaidh saothair a sholáthar ar feadh an tsaoil, agus dul i ngleic le saincheisteanna i ndáil le comhionannas sóisialta agus eisiamh.

Seirbhísí eile

Fíor 3.9 Cistiú rialtais láir d'údaráis áitiúla do sheirbhísí eile, 2015 go 2020

Foinse: Iarscríbhinn 3B

3.10 Cistíonn comhlachtaí rialtais láir údaráis áitiúla freisin chun cabhrú le réimse seirbhísí a sholáthar. Léirítear i bhFíor 3.9 an treocht sa leibhéal cistiúcháin maidir leis na seirbhísí siúd, an cistiú seo a leanas a cuireadh ar fáil in 2020 san áireamh

- €45 mhilliún do dheontais spóirt, clóis súgartha agus seirbhísí cultúrtha, lenar áiríodh €29 mhilliún ón Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán agus €14 mhilliún ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail
- €12 mhilliún ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta do sheirbhísí dóiteáin agus éigeandála
- €7 milliún ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail do sheirbhísí leabharlainne
- €5 mhilliún ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta do sheirbhísí oidhreachta
- €48 milliún ó ranna éagsúla rialtais láir do réimse seirbhísí eile, lenar áiríodh €7 milliún ón Roinn Sláinte do sheirbhísí tréidliachta údaráis áitiúil agus €5 mhilliún ón Roinn Cosanta do ghníomhaíochtaí cosanta sibhialta.

Cistiú speisialta chun tionchar Covid-19 a mhaolú

- 3.11** Chuir an rialtas láir cistiú breise €1.42 billiún ar fáil d'údaráis áitiúla in 2020 chun tionchar Covid-19 a mhaolú. Áiríodh leis sin
- €730 milliún a bhain le rátaí tráchtála a tharscaoileadh ag údaráis áitiúla
 - Cistiú €687 milliún do mhicreaghnólachtaí agus do ghnólachtaí beaga do scéimeanna a riar údaráis áitiúla — €633 mhilliún a bhain leis an scéim atosaithe do mhicreaghnólachtaí agus do ghnólachtaí beaga, agus bhain an t-iarmhéid (€53 mhilliún) le scéim dearbhán trádála ar líne Covid-19 agus leis an scéim dearbhán leanúnachais gnó.

Tarscaoileadh rátaí tráchtála

- 3.12** Bhí buiséadú déanta don bhliain 2020 ag údaráis áitiúla d'ioncam comhiomlán €1.67 billiún ó rátaí tráchtála gnólachtaí. Fógraíodh i mBealtaine 2020 go ndéanfaí rátaí a tharscaoileadh ar feadh tréimhse thosaigh trí mhí do ghnólachtaí ar imir Covid-19 tionchar orthu. D'aithin sé sin go raibh iallach ar go leor íocóirí rátaí a ngnólachtaí a dhúnadh mar gheall ar cheanglais sláinte poiblí agus go raibh go leor díobh a lean de bheith ar oscailt thíos le laghduithe móra ar láimhdeachas. Cuireadh síneadh roinnt uaireanta leis an tarscaoileadh rátaí, agus lean sé de bheith i bhfeidhm, i ndeireadh na dála, ar feadh tréimhse naoi mí ón 27 Márta 2020. Tá tarscaoileadh rátaí tráchtála níos spriocdhírthe i bhfeidhm don bhliain 2021 a bhfuil súil leis, tráth an tuairiscithe, go gcuirfí críoch leis i Meán Fómhair 2021.
- 3.13** Bhí gnólachtaí in earnálacha sonraithe incháilithe go huathoibríoch don tarscaoileadh, earnálacha cosúil le miondíol neamh-bhunriachtanach, fáilteachas, fóillíocht agus siamsaíocht, seirbhísí pearsanta, cosúil le gruagairí agus bearbóirí, seirbhísí sláinte agus roinnt catagóirí eile. Fágadh gnólachtaí san earnáil bhaincéireachta, tráchtála agus réadmhaoine tionsclaíche (i gcás gur sháraigh an bille rátaí bliantúla €100,000 in 2020), fóntais, agus ollmhargaí móra as an áireamh ó raon feidhme an tarscaoilte.
- 3.14** D'iarr an Roinn ar gach údarás áitiúil anailís a chur isteach ar an líon íocóirí rátaí agus ar luach na rátaí ar thart ar 300 catagóir réadmhaoine. D'úsáid an Roinn an t-eolas sin chun costas foriomlán measta an tarscaoilte rátaí a ríomh agus chun an tarscaoileadh measta rátaí a phróifiliú maidir le gach údarás áitiúil. Cuireadh cistiú €730 milliún san iomlán ar fáil d'údaráis áitiúla in 2020 — tá miondealú de réir údaráis áitiúil ar fáil in Iarscríbhinn 3C.¹ Leagadh na rialacha agus na coinníollacha a bhaineann leis an tarscaoileadh rátaí amach i gCiorcláin ón Roinn agus dheimhnigh ceann airgeadais agus príomhfheidhmeannach gach údarás áitiúil tuairisceán chuig an Roinn, inar leagadh amach an méid iomlán rátaí a tarscaoileadh.

An scéim deontais atosaithe — €633 mhilliún

- 3.15** Rinne údaráis áitiúla scéim deontais atosaithe a riar freisin agus chuir Fiontraíocht Éireann cistiú ar fáil, rud a cistíodh ón Vóta don Fhiontar, Trádáil agus Fostaíocht.²

Ciste scéimeanna dearbhán trádála ar líne Covid-19 agus dearbhán leanúnachais gnó agus spreagthaí cliant Covid-19 — €53 mhilliún

- 3.16** Riaradh scéim dearbhán trádála ar líne Covid-19 trí oifigí fiontair áitiúil sna húdaráis áitiúla. Sholáthair an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide €18.2 milliún agus sholáthair an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta €4.8 milliún trí Fhiontraíocht Éireann. B'ionann an cúnamh airgeadais a tugadh do ghnólachtaí beaga agus a mhéid le €2,500 an gnólacht, agus cuireadh comhchistiú 10% ar a laghad ar fáil ón gnólacht.³

¹ Íocadh €1.9 milliún sa bhreis le húdaráis áitiúla i bhFeabhra agus Márta 2021, maidir le rátaí a tarscaoileadh in 2020. D'aisíoc údaráis áitiúla €2.8 milliún leis an gCiste Rialtais Áitiúil in 2021, maidir le réadmhaoin nár cheart tarscaoileadh rátaí 2020 a chur i bhfeidhm ina leith.

² Déantar tuairisciú i gCaibidil 6 ar oibriú rialuithe maidir leis an scéim deontais atosaithe.

³ Theastaigh comhchistiú 10% d'éilimh a tháinig chun solais i gcaitheamh na tréimhse ó Aibreán go Nollaig 2020. Is é an riachtanas comhchistithe do dhearbháin ar líne ó Eanáir 2021 50%.

3.17 Bhí gnólachtaí incháilithe don scéim dearbhán trádála má bhí láithreacht theoranta nó láithreacht ar bith ar líne acu, má bhí deichniúr fostaithe nó níos lú acu, má bhí láimhdeachas níos lú ná €2 mhilliún acu, agus má bhí trádáil ar bun acu ar feadh ar sé mhí ar a laghad. Áiríodh le caiteachas incháilithe comhairliúchán TF, córais íocaíochta ar líne a chur i bhfeidhm agus bogearraí ábhartha a cheannach.

3.18 Chistigh an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta an scéim dearbhán leanúnachais gnó (€21.9 milliún in 2020). Chuir an scéim dearbhán a mhéid le €2,500 ar fáil do ghnólachtaí ina bhfuil a mhéid le 50 fostaí, i measc na n-earnálacha go léir, i dtreo costais sainchomhairleoireachta tríú páirtí chun cabhrú le straitéisí gearrthéarmacha agus fadtéarmacha a fhorbairt chun freagairt do shrianta a bhain le Covid-19 agus a ngnólachtaí a ullmhú d'athoscailt an gheilleagair ar deireadh thiar.

3.19 Chuir an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta €8.4 milliún sa bhreis ar fáil do chiste spreagthaí cliant ar mhaithe le cliaint reatha oifigí fiontair áitiúil a chothú sna hearnálacha déantúsaíochta agus seirbhísí trádála idirnáisiúnta, trí spreagadh airgid thirim a sholáthar chun cabhrú le tacú le costais oibriúcháin, agus bhí a mhéid le €20,000 ar fáil do ghnólachtaí incháilithe.

Tacaí breise ón Roinn — €131 mhilliún

3.20 Seachas caillteanais ioncain mar gheall ar tharscaoileadh rátaí, d'aithin an Roinn go dtabhóidh údaráis áitiúla caillteanais i sruthanna eile ioncain agus go dtabhóidís costais bhreise mar gheall ar thionchair Covid-19.

3.21 Tuaradh an méid seo a leanas in anailís a rinne an earnáil rialtais áitiúil

- thiocfadh laghdú thart ar €71 mhilliún in 2020 ar ioncam ‘earraí agus seirbhísí’ údarás áitiúil mar gheall ar chaillteanas ioncain a bhaineann le fíneálacha páirceála agus muirir pháirceála, ceadúnais chorrthrádála, agus gníomhaíochtaí fóillíochta agus turasóireachta
- thiocfadh costais bhreise ghinearálta riaracháin €65 mhilliún aníos i measc údaráis áitiúla mar gheall ar Covid-19, costais ath-implonaithe, costas oiriúnaithe do chianoibriú, trealamh cosanta pearsanta, agus costais bhreise ghlantacháin ina measc.¹

3.22 Rinne údaráis áitiúla an t-ioncam a chaill siad agus na costais bhreise ar mheas siad go raibh orthu iad a íoc nó go dtabhóidís iad a thabhairt le fios don Roinn trí shleachta óna gcórais airgeadais — dheimhnigh ceann airgeadais gach údaráis áitiúil na sonraí a tuairiscíodh. Thug an Roinn faoi fhíorú ar chaillteanas mheasta ioncain a thuairiscigh deich n-údarás áitiúla a roghnaíodh go fánach agus tuairiscíodh fíorú na gcostas breise do gach údarás áitiúil. Ní dhearnadh aon athruithe ábhartha de bhun na bpróiseas fíoraithe.

3.23 Íocadh cistiú €131 mhilliún maidir le tionchair Covid-19 2020 ón gCiste Rialtais Áitiúil le húdaráis áitiúla i Márta 2021 — tá miondealú air sin tugtha in Iarscríbhinn 3D.

¹ Bunaíodh an réamh-mheastachán ar chostais iarbhrí a tabhaíodh don tréimhse ó Eanáir go Deireadh Fómhair 2020 agus ar chostais mheasta do thréimhse na Samhna agus na Nollag 2020.

Iarscríbhinn 3A Fáltais Chánach Maoine Áitiúil a leithdháileadh

Ríomhtar leithdháiltí CMÁ, agus an cuspóir ar lena aghaidh a fhéadfar na fáltais siúd a úsáid, trí thagairt a dhéanamh do bhunriachtanas cistiúcháin gach údaráis áitiúil. Ba é an bunriachtanas cistiúcháin do gach údarás áitiúil in 2020 €353 mhilliún.¹

Is é an pointe tosaigh go gcoimeádtar 80% den toradh réamh-mheasta CMÁ go háitiúil san údarás mar a ndéantar an cháin a ghearradh agus go gcuirtear 20% ar fáil lena n-athdháileadh mar chistiú comhionannaithe.² Cuirtear an leithdháileadh 80% a choimeádtar i gcomparáid leis an mbunriachtanas cistiúcháin do gach údarás áitiúil agus, i gcás gurb ísle é sin ná an bunriachtanas cistiúcháin, leithdháiltear cistiú breise comhionannaithe ar an údarás sin. I gcás gurb airde an leithdháileadh 80% ná an bunriachtanas cistiúcháin, ní leithdháiltear aon chistiú breise.

Déantar coigeartú deiridh ar an leithdháileadh maidir le haon athruithe ar an ráta cánach a chuir údaráis áitiúla aonair i bhfeidhm. Laghdaigh ceithre údarás áitiúla a rátaí CMÁ in 2020 agus, mar thoradh air sin, laghdaíodh a leithdháiltí CMÁ faoi €28 milliún. Chinn naoi n-údarás déag (cúig údarás in 2019) a rátaí CMÁ 2020 a mhéadú os cionn an bhunráta agus rinneadh €20 milliún sa bhreis a leithdháileadh orthu (aníos ó €3 mhilliún in 2019).

In 2020, bhí €135 mhilliún ar fáil do na haon údarás déag a raibh staid cistiúcháin barrachais bainte amach acu (i gcoibhneas leis an mbunchistiú) lena n-úsáid féin. Cuirtear san áireamh ansin glanlaghdú €22 mhilliún mar gheall ar mheascán de laghduithe athraithe áitiúil a chuir ceithre údarás áitiúla i bhfeidhm agus de mhéaduithe a chuir ceithre údarás i bhfeidhm. Leithdháileadh €107 milliún sa bhreis chun seirbhísí tithíochta agus bóithre a fhéinchistiú.³

I gcás na 20 údarás áitiúil ónar theastaigh comhionannú, bhí €275 mhilliún ar fáil dóibh lena n-úsáid féin, lena áiríodh €13 mhilliún sa bhreis a d'eascair as cinntí faoi athrú áitiúil a chuir cúig cinn déag de na húdaráis áitiúla siúd i bhfeidhm.

Fíor 3A.1 Leithdháileadh CMÁ ar údaráis áitiúla don bhliain 2020^a

			2020	2019
	Coinneáil 80% > bun	Coinneáil 80% < bun	Gach ceann	Gach ceann
Líon údarás áitiúil	11	20	31	31
	€m	€m	€m	€m
Fáltais iomlána CMÁ	329	159	488	486
Coinneáil áitiúil (80%)	263	127	390	389
Cistiú comhionannaithe				
- Athdháileadh CMÁ (20%)	—	98	98	97
- Ranníocaíocht leis an Státchiste	—	37	37	41
Leithdháiltí CMÁ réamhathraithe	263	262	526	528
Coigeartú d'athruithe áitiúla ar an ráta cánach	(22)	13	(9)	(25)
Leithdháiltí CMÁ iarathraithe	241	275	517	503
Atá ceaptha				
- d'úsáid ghinearálta féin an údaráis	135	275	410	394
- do sheirbhísí tithíochta/bóithre a fhéinchistiú	107	—	107	109

Foinse: An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht

Nóta: a D'fhéadfadh nach suimítear roinnt figiúirí de bharr slánú.

1 Tá nasc idir an bunriachtanas cistiúcháin, den chuid is mó, agus an leibhéal cistiúcháin a leithdháileadh roimhe seo in 2014 ar gach údarás áitiúil ón gCiste Rialtais Áitiúil mar dheontais ilchuspóireacha (€282 mhilliún in 2014) agus ar an leibhéal asbhaintí a bhaineann le pinsean a choinnigh údaráis áitiúla (€74 mhilliún in 2014). Tríd is tríd, cuirtear an leithdháileadh CMÁ in ionad an dá iarfhoinsé cistiúcháin sin anois.

2 Ríomhtar an toradh measta CMÁ do gach údarás áitiúil trí úsáid a bhaint as sonraí na gCoimisínéirí Ioncaim ar ghlandliteanais dhearbhaite sa bhliain roimhe sin.

3 I gcás go bhfuil staid bharrachais bainte amach ag údarás, dáiltear an barrachas idir cuspóirí lánroghnacha 'féinúsáide' agus ranníocaíochtaí ordaithe i dtreo chaiteachas an údaráis ar thithíocht agus ar bhóithre. Ba é comhréir an leithdháilte fhoriomláin in 2020 chun tithíocht a chistiú €90.5 milliún (85%) agus ba é an chomhréir le bóithre a chistiú €16.2 milliún (15%). Tugann an Roinn fógra do gach údarás áitiúil faoi leithdháileadh an bharrachais.

Iarscríbhinn 3B

Léirítear na treochtaí i gcistiú a cuireadh ar fáil d'údaráis áitiúla i gcaitheamh na tréimhse ó 2015 go 2020 i bhFíor 3B.1. Rinneadh coigeartuithe ar roinnt suimeanna a tuairiscíodh roimhe seo le suimeanna nár cuireadh san áireamh roimhe seo agus le hathrangú a chur san áireamh. D'fhéadfadh nach suimítear roinnt figiúirí de bharr slánú.

Foinsí cistiúcháin

Is í foinse an chistiúcháin atá tuairiscithe i bhFíor 3B.1 thíos

- Oifig na nOibreacha Poiblí
- An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht
- An Roinn Iompair
- An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán
- An Roinn Sláinte
- An Roinn Dlí agus Cirt
- An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara
- An Roinn Coimirce Sóisialaí
- An Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige
- An Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide
- An Roinn Cosanta
- An Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta
- An Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail
- An Ciste Rialtais Áitiúil (níl iniúchadh déanta ar ráitis an chiste do 2020)
- Ráitis Airgeadais an Chiste Comhshaoil (níl iniúchadh déanta ar na ráitis do 2020).

Fíor 3B.1 Aistrithe ón rialtas láir chuig údaráis áitiúla, de réir clár caiteachais, 2015 go 2020

Catagóir caiteachais	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	€m	€m	€m	€m	€m	€m
Tithíocht agus athghiniúint						
Tithíocht shóisialta a sholáthar	614	759	1,133	1,704	2,024	2,156
Tithíocht inacmhainne, etc.	3	2	3	—	—	—
Cistiú bonneagair	—	—	—	7	22	32
Tacaí eile tithíochta	114	92	79	215	258	340
Athghiniúint	50	60	78	86	79	67
	781	913	1,293	2,012	2,383	2,595
Infheistíocht san iompar						
Bóithre náisiúnta a fheabhsú	236	200	239	315	330	429
Bóithre réigiúnacha agus áitiúla a fheabhsú	337	394	368	461	512	573
Iompar poiblí (íocaíochtaí caipitil)	54	45	30	36	40	109
	627	639	637	812	882	1,111
Tionscnaimh chomhshaoil						
Seirbhísí uisce agus sláintíochta	102	98	98	102	107	63
Oibreacha faoisimh ó thuille	44	34	28	31	28	31
Bainistíocht dramhaíola	3	18	17	25	23	26
Bearta eile comhshaoil	18	3	7	13	6	3
	167	153	150	171	164	123
Clár chaipitil ilghnéitheacha	14	24	22	64	85	103
Scéimeanna fostaíochta	37	38	81	84	86	91
Seirbhísí eile						
Linnte snámha	1	4	6	1	—	—
Seirbhísí dóiteáin agus éigeandála	6	9	12	13	13	12
Seirbhís leabharlainne	2	2	7	7	6	7
Deontais spóirt, clóis súgartha agus tionscadail chultúrtha	9	28	13	22	30	45
Seirbhísí oidhreachta (oidhreacht ailtireachta)	1	1	2	1	4	5
Seirbhísí ilghnéitheacha	41	76	27	44	34	48
	60	120	67	88	87	117
Tacaí Covid-19						
Cistiú a bhaineann le Covid-19 do rátaí tarscaoilte	—	—	—	—	—	730
Cistiú a bhaineann le Covid-19 do ghnólachtaí	—	—	—	—	—	687
	—	—	—	—	—	1,417
Leithdháilí CMÁ — ilchuspóireach/lánroghnach	306	310	393	395	394	410
Íocaíochtaí a bhaineann le luach saothair a íocadh ón gCiste Rialtais Áitiúil	—	25	20	60	86	109
Cistiú iomlán a soláthraíodh d'údaráis áitiúla	1,993	2,223	2,662	3,686	4,167	6,076

Foinse: Iarscríbhinn 3B

Iarscríbhinn 3C Cistiú an tarscaoilte rátaí tráchtála, de réir údarás áitiúil, 2020

Údarás áitiúil	Íocaíochtaí	Líon na gcuntas rátaí a tarscaoileadh	Meánluach na rátaí a tarscaoileadh
	€		€
Comhairle Contae Cheatharlach	7,666,442	1,945	3,942
Comhairle Contae an Chabháin	5,923,215	1,661	3,566
Comhairle Contae an Chláir	13,569,087	3,321	4,086
Comhairle Cathrach Chorcaí	54,255,518	8,166	6,644
Comhairle Contae Chorcaí	34,661,632	9,094	3,811
Comhairle Contae Dhún na nGall	14,987,401	4,155	3,607
Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath	160,435,140	18,775	8,545
Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin	44,490,505	4,914	9,054
Comhairle Contae Fhine Gall	80,951,299	5,894	13,735
Comhairle Cathrach na Gaillimhe	20,722,672	3,478	5,958
Comhairle Contae na Gaillimhe	10,491,034	3,508	2,991
Comhairle Contae Chiarraí	18,469,939	4,231	4,365
Comhairle Contae Chill Dara	22,159,259	4,001	5,538
Comhairle Contae Chill Chainnigh	8,633,724	2,268	3,807
Comhairle Contae Laoise	5,987,788	1,394	4,295
Comhairle Contae Liatroma	2,176,750	591	3,683
Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh	25,016,190	4,518	5,537
Comhairle Contae an Longfoirt	3,996,936	945	4,230
Comhairle Contae Lú	19,385,802	3,237	5,989
Comhairle Contae Mhaigh Eo	13,090,158	3,330	3,931
Comhairle Contae na Mí	18,629,990	3,562	5,230
Comhairle Contae Mhuineacháin	6,061,545	1,934	3,134
Comhairle Contae Uíbh Fhailí	4,426,109	1,674	2,644
Comhairle Contae Ros Comáin	4,014,759	1,421	2,825
Comhairle Contae Shligigh	5,469,375	1,503	3,639
Comhairle Contae Átha Cliath Theas	59,115,862	6,740	8,771
Comhairle Contae Thiobraid Árann	12,746,687	2,547	5,005
Comhairle Cathrach agus Contae Phort Láirge	14,837,558	3,563	4,164
Comhairle Contae na hIarmhí	8,221,948	2,007	4,097
Comhairle Contae Loch Garman	15,994,934	3,434	4,658
Comhairle Contae Chill Mhantáin	13,326,036	3,520	3,786
Iomlán	729,915,293	121,331	

Foinse: An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht

Iarscríbhinn 3D Cistiú a soláthraíodh d'údaráis áitiúla don ioncam a cailleadh agus do chostais bhreise a tabhaíodh in 2020 mar gheall ar Covid-19, de réir údarás áitiúil, a íocadh i Márta 2021

Údarás áitiúil	Caillteanas ioncaim €	Costais bhreise €	Iomlán €
Comhairle Contae Cheatharlach	225,000	1,100,027	1,325,027
Comhairle Contae an Chabháin	626,855	519,415	1,146,270
Comhairle Contae an Chláir	4,454,328	1,923,809	6,378,137
Comhairle Cathrach Chorcaí	5,428,750	2,460,397	7,889,147
Comhairle Contae Chorcaí	2,249,646	4,507,437	6,757,083
Comhairle Contae Dhún na nGall	1,070,596	2,478,940	3,549,536
Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath	23,611,216	10,466,751	34,077,967
Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin	4,407,077	2,149,100	6,556,177
Comhairle Contae Fhine Gall	952,850	3,715,031	4,667,881
Comhairle Cathrach na Gaillimhe	3,921,080	368,575	4,289,655
Comhairle Contae na Gaillimhe	1,013,526	1,464,153	2,477,679
Comhairle Contae Chiarraí	2,019,391	3,332,950	5,352,341
Comhairle Contae Chill Dara	1,128,486	2,118,679	3,247,165
Comhairle Contae Chill Chainnigh	1,105,648	1,184,699	2,290,347
Comhairle Contae Laoise	493,654	517,754	1,011,408
Comhairle Contae Liatroma	191,892	739,227	931,119
Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh	1,549,447	2,103,102	3,652,549
Comhairle Contae an Longfoirt	1,088,035	629,570	1,717,605
Comhairle Contae Lú	1,392,527	1,239,881	2,632,408
Comhairle Contae Mhaigh Eo	2,368,648	1,752,543	4,121,191
Comhairle Contae na Mí	622,949	1,142,256	1,765,205
Comhairle Contae Mhuineacháin	333,232	825,566	1,158,798
Comhairle Contae Uíbh Fhailí	626,673	673,839	1,300,512
Comhairle Contae Ros Comáin	80,924	725,177	806,101
Comhairle Contae Shligigh	1,117,660	1,287,909	2,405,569
Comhairle Contae Átha Cliath Theas	437,637	1,571,188	2,008,825
Comhairle Contae Thiobraid Árann	2,320,354	2,425,503	4,745,857
Comhairle Cathrach agus Contae Phort Láirge	1,516,957	1,684,874	3,201,831
Comhairle Contae na hIarmhí	1,636,699	1,233,568	2,870,267
Comhairle Contae Loch Garman	1,660,585	2,523,326	4,183,911
Comhairle Contae Chill Mhantáin	1,443,769	1,347,967	2,791,736
Iomlán	71,096,091	60,213,213	131,309,304

Foinse: An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht